Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)

13. februar 2025 *

»Præjudiciel forelæggelse – landbrug – fælles landbrugspolitik – forordning (EF) nr. 1782/2003 – enkeltbetalingsordning – artikel 33 – forordning (EF) nr. 795/2004 – betalingsrettigheder – støtteberettigelse – artikel 15 – begrebet »opdeling« – reduktion af landbrugsarealer efter foreløbig tildeling af betalingsrettigheder – denne reduktions betydning for den endelige tildeling af støtte«

I sag C-625/23,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Corte suprema di cassazione (kassationsdomstol, Italien) ved afgørelse af 17. juli 2023, indgået til Domstolen den 12. oktober 2023, i sagen

Società Agricola Circe di OL Società Semplice

mod

ST i eget navn og i sin egenskab af direktør for enkeltmandsvirksomheden Agricola Case Rosse di ST,

Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA),

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling),

sammensat af Domstolens vicepræsident, T. von Danwitz, som fungerende afdelingsformand for Sjette Afdeling, og dommerne A. Kumin (refererende dommer) og I. Ziemele,

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– ST i eget navn og i sin egenskab af direktør for enkeltmandsvirksomheden Agricola Case Rosse di ST ved avvocato G.M. Masoni,

* Processprog: italiensk.

– den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocati dello Stato, M. Di Benedetto og E. Feola,

– Europa-Kommissionen ved A.C. Becker og F. Moro, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Rådets forordning (EF) nr. 1782/2003 af 29. september 2003 om fastlæggelse af fælles regler for den fælles landbrugspolitiks ordninger for direkte støtte og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere og om ændring af forordning (EØF) nr. 2019/93, (EF) nr. 1452/2001, (EF) nr. 1453/2001, (EF) nr. 1454/2001, (EF) nr. 1868/94, (EF) nr. 1251/1999, (EF) nr. 1254/1999, (EF) nr. 1673/2000, (EØF) nr. 2358/71 og (EF) nr. 2529/2001 (EUT 2003, L 270, s. 1) og af artikel 15 i Kommissionens forordning (EF) nr. 795/2004 af 21. april 2004 om gennemførelsesbestemmelser til enkeltbetalingsordningen i forordning (EF) nr. 1782/2003 om fastlæggelse af fælles regler for den fælles landbrugspolitiks ordninger for direkte støtte og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere (EUT 2004, L 141, s. 1).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Società Agricola Circe di OL Società Semplice (herefter »Società Agricola Circe«) på den ene side og ST, der handler i eget navn og som direktør for enkeltmandsvirksomheden Agricola Case Rosse di ST (herefter »Agricola Case Rosse«), på den anden side, og Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA) (agentur for tildeling af støtte i landbrugssektoren, Italien), vedrørende den endelige tildeling af betalingsrettigheder under enkeltbetalingsordningen til Società Agricola Circe.

Retsforskrifter

EU-retten

Forordning nr. 1782/2003

3 Forordning nr. 1782/2003 blev ophævet ved Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009 om fælles regler for den fælles landbrugspolitiks ordninger for direkte støtte til landbrugere og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere, om ændring af forordning (EF) nr. 1290/2005, (EF) nr. 247/2006, (EF) nr. 378/2007 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1782/2003 (EUT 2009, L 30, s. 16).

4 I 16., 21., 24., 25., 28., 29. og 30. betragtning til forordning nr. 1782/2003 var følgende anført:

»(16) Identificering af landbrugsparceller er et nøgleelement for en korrekt anvendelse af de arealrelaterede ordninger. [...]

[...]

(21) Den fælles landbrugspolitiks støtteordninger omfatter direkte indkomststøtte særlig med henblik på at sikre landbrugerne en rimelig levestandard. Dette mål hænger nøje sammen med, at landbrugsarealerne bevares. For at undgå fejlfordeling af fællesskabsmidlerne bør der ikke foretages støtteudbetalinger til landbrugere, der kunstigt har skabt betingelser for sådanne betalinger.

[...]

(24) En forøgelse af fællesskabslandbrugets konkurrenceevne og fremme af fødevarekvaliteten og miljønormer indebærer nødvendigvis en nedgang i de institutionelle priser for landbrugsvarer og en stigning i produktionsomkostningerne for landbrugsbedrifterne i [Det Europæiske Fællesskab]. For at nå disse mål og fremme et mere markedsorienteret og bæredygtigt landbrug er det nødvendigt at fuldføre overgangen fra produktionsstøtte til producentstøtte ved indførelse af et system med afkoblet indkomststøtte til hver bedrift. Mens afkoblingen ikke vil medføre nogen ændring af de beløb, der faktisk udbetales til landbrugerne, vil den gøre indkomststøtten betydeligt mere effektiv. Enkeltbetalingen til en bedrift bør derfor gøres betinget af krydsoverensstemmelse med kriterierne for miljø, fødevaresikkerhed, dyresundhed og dyrevelfærd og bevarelse af bedriften i god landbrugs- og miljømæssig stand.

(25) Et sådant system bør samle en række eksisterende direkte betalinger, som en landbruger modtager under forskellige ordninger, i en enkeltbetaling, der fastlægges på grundlag af tidligere rettigheder inden for en referenceperiode og tilpasses under hensyntagen til den fuldstændige gennemførelse af foranstaltningerne indført i forbindelse med Agenda 2000 og ændringerne af støttebeløbene fastlagt ved denne forordning.

[...]

(28) For at give landbrugerne frit valg med hensyn til, hvad der skal produceres på deres jord, herunder produkter, for hvilke støtten fortsat er koblet, og derigennem øge markedsorienteringen, bør enkeltbetalingen ikke være betinget af produktion af et specifikt produkt. For at undgå konkurrenceforvridning bør nogle produkter dog udelukkes fra produktion på støtteberettigede arealer.

(29) Det beløb, landbrugeren er berettiget til under den nye ordning, bør fastlægges under henvisning til de beløb, han har modtaget i en referenceperiode. [...] Enkeltbetalingen bør fastlægges på bedriftsniveau.

(30) Det samlede beløb, en bedrift er berettiget til, bør opdeles i dele (betalingsrettigheder) og kædes sammen med et bestemt antal støtteberettigede hektar, som skal fastlægges, for at lette overdragelsen af præmierettigheder. For at undgå spekulative overdragelser, der fører til akkumulering af betalingsrettigheder uden et tilsvarende landbrugsgrundlag, bør det fastsættes, at der ved ydelse af støtten skal være en forbindelse mellem rettighederne og et bestemt antal støtteberettigede hektar, og at der skal være mulighed for at begrænse overdragelsen af rettigheder inden for en region. Der bør fastsættes særlige bestemmelser om støtte, der ikke direkte er knyttet til et areal, under hensyntagen til den særlige situation for fåre- og gedeavl.«

5 Forordningens artikel 1 havde følgende ordlyd:

»Denne forordning fastsætter:

– […]

– en indkomststøtte til landbrugerne (i det følgende benævnt »enkeltbetalingsordningen«),

– […]«

6 Den nævnte forordnings artikel 2 foreskrev følgende:

»I denne forordning forstås ved:

a) »landbruger«: en fysisk eller juridisk person eller en sammenslutning af fysiske eller juridiske personer – uanset hvilken retlig status sammenslutningen og dens medlemmer har i henhold til national ret – hvis bedrift befinder sig på Fællesskabets område […], og som udøver en landbrugsaktivitet

b) »bedrift«: alle de produktionsenheder, som landbrugeren driver, og som befinder sig på en og samme medlemsstats område

c) »landbrugsaktivitet«: produktion, avl eller dyrkning af landbrugsprodukter, herunder høst, malkning, opdræt af husdyr og hold af husdyr til landbrugsformål, eller bevarelse af jorden i god landbrugs- og miljømæssig stand […]

[…]«

7 Artikel 33 i forordning nr. 1782/2003 med overskriften »Støtteberettigelse« bestemte:

»1. Landbrugerne har adgang til enkeltbetalingsordningen, hvis de

[…]

3. Hvis der sker bedriftssammenlægninger inden for referenceperioden eller senest den 31. december i året forud for det år, hvor enkeltbetalingsordningen anvendes, skal den landbruger, der driver den nye bedrift, have adgang til enkeltbetalingsordningen på samme vilkår som de landbrugere, der drev de oprindelige bedrifter.

Hvis der sker opdelinger af bedrifter inden for referenceperioden eller senest den 31. december i året forud for det år, hvor enkeltbetalingsordningen anvendes, skal de landbrugere, der driver bedrifterne, have pro rata adgang til enkeltbetalingsordningen på samme vilkår som den landbruger, der drev den oprindelige bedrift.«

8 Denne forordnings artikel 36, stk. 1, foreskrev:

»Støtten under enkeltbetalingsordningen udbetales for betalingsrettigheder som defineret i kapitel 3 med et tilsvarende antal støtteberettigede hektar som defineret i artikel 44, stk. 2.«

9 Nævnte forordnings artikel 38 fastsatte:

»Referenceperioden omfatter kalenderårene 2000, 2001 og 2002.«

10 Kapitel 3 i forordning nr. 1782/2003 med overskriften »Betalingsrettigheder« indeholdt denne forordnings artikel 43 med overskriften »Fastlæggelse af betalingsrettigheder«, som i stk. 1 bestemte:

»Uden at det berører artikel 48 modtager en landbruger en betalingsrettighed pr. hektar, der beregnes ved at dividere referencebeløbet med et treårigt gennemsnit af det samlede antal hektar, der i referenceperioden har givet ret til de i bilag VI anførte direkte betalinger.

Det samlede antal betalingsrettigheder skal svare til ovennævnte gennemsnitlige antal hektar.

[...]«

11 Den nævnte forordnings artikel 44, stk. 1 og 2, bestemte:

»1. Enhver betalingsrettighed ledsaget af en støtteberettiget hektar giver ret til betaling af det ved betalingsrettigheden fastsatte beløb.

2. Ved »støtteberettiget hektar« forstås ethvert landbrugsareal på bedriften, der er udlagt som agerjord og permanente græsarealer, undtagen arealer med permanente afgrøder eller skov, eller som anvendes til ikke-landbrugsaktiviteter.«

Forordning nr. 795/2004

12 Forordning nr. 795/2004 blev ophævet ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1120/2009 af 29. oktober 2009 om gennemførelsesbestemmelser til enkeltbetalingsordningen i afsnit III i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 om fælles regler for den fælles landbrugspolitiks ordninger for direkte støtte til landbrugere og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere (EUT 2009, L 316, s. 1).

13 Første, anden, tiende og ellevte betragtning til forordning nr. 795/2004 havde følgende ordlyd:

»(1) Der bør fastsættes gennemførelsesbestemmelser til afsnit III i [forordning nr. 1782/2003] om en enkeltbetalingsordning for landbrugerne.

(2) Der bør af hensyn til klarheden fastsættes definitioner. Der bør, hvor det er hensigtsmæssigt, anvendes definitioner, der tidligere har været anvendt i lignende situationer og/eller har være i brug i nogle år.

[...]

(10) For at lette gennemførelsen af enkeltbetalingsordningen bør medlemsstaterne allerede året før det første år for anvendelse af ordningen kunne påbegynde identifikationen af de potentielle modtagere, især ved ændringer af bedriften som følge af arv eller ændring af retlig status, og kunne påbegynde den foreløbige beregning af betalingsrettigheder.

(11) Ifølge artikel 33 i [forordning nr. 1782/2003] kan landbrugerne få adgang til enkeltbetalingsordningen på særlige betingelser. For at undgå at disse betingelser udnyttes til at undgå anvendelse af reglerne om normal overdragelse af en bedrift med de tilknyttede referencebeløb, bør der fastsættes betingelser og definitioner i forbindelse med udnyttelsen af disse betingelser.«

14 Artikel 1 i forordning nr. 795/2004 foreskrev:

»I denne forordning fastsættes gennemførelsesbestemmelserne til den enkeltbetalingsordning, der fastsættes i afsnit III i [forordning nr. 1782/2003].«

15 Artikel 2 i forordning nr. 795/2004 bestemte følgende:

»I afsnit III i [forordning nr. 1782/2003] og nærværende forordning forstås ved:

[...]

j) »[p]roduktionsenhed«, mindst et areal, der gav ret til direkte betalinger i referenceperioden, herunder foderarealer i betydningen i artikel 43, stk. 3, i [forordning nr. 1782/2003], eller et dyr, der ville have givet ret til direkte betalinger i referenceperioden, eventuelt ledsaget af en tilsvarende præmierettighed […]

[...]«

16 Artikel 15 i forordning nr. 795/2004 med overskriften »Sammenlægninger og opdelinger« bestemte i stk. 2:

»Med henblik på anvendelse af artikel 33, stk. 3, andet afsnit, i [forordning nr. 1782/2003] forstås ved »opdeling« opdeling af en landbruger til mindst to nye særskilte landbrugere, jf. artikel 2, litra a), i [forordning nr. 1782/2003, hvoraf mindst en fortsat med hensyn til drift, fortjeneste og finansiel risiko kontrolleres af mindst en af de juridiske eller fysiske personer, der oprindeligt drev bedriften, eller opdeling af en landbruger til mindst en ny særskilt landbruger, jf. artikel 2, litra a) i [forordning nr. 1782/2003], [mens] den anden fortsat med hensyn til drift, fortjeneste og finansiel risiko kontrolleres af den landbruger, der oprindeligt drev bedriften.

Antallet og værdien af betalingsrettighederne fastsættes på grundlag af det referencebeløb og det antal hektarer, der vedrører de overdragne produktionsenheder af den oprindelige bedrift.«

Italiensk ret

17 Ved decreto ministeriale n. 1688 (ministerielt dekret nr. 1688) af 20. juli 2004, decreto ministeriale n. 1788 (ministerielt dekret nr. 1788) af 5. august 2004 og decreto ministeriale n. 2026 (ministerielt dekret nr. 2026) af 24. september 2004 blev gennemførelsesbestemmelserne til forordning nr. 1782/2003 og nr. 795/2004 vedtaget i italiensk ret.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

18 Brødrene OL og ST ejede en andel af Società Agricola Circe di ST e OL på tidspunktet for dette selskabs ansøgning om tildeling af betalingsrettigheder i henhold til enkeltbetalingsordningens og på datoen for den foreløbige tildeling af 130 betalingsrettigheder på grundlag af det areal, som det nævnte selskab dyrkede.

19 Den 1. august 2002, efter den foreløbige tildeling af disse rettigheder, indgik disse to brødre en aftale, som fastsatte en række sammenhængende retlige transaktioner, nemlig afståelse af selskabsandele i samme selskab, men ligeledes af selskabsandele i et selskab, der stod uden for denne aftale, og en overdragelse af dyrkede arealer. Disse forskellige transaktioner bevirkede, at selskabet Società Agricola Circe, dvs. det nye selskab, der udelukkende var stiftet af OL og hans ægtefælle, ikke længere havde alle de hektar til dyrkning, der var angivet i ansøgningen om tildeling af betalingsrettigheder under enkeltbetalingsordningen, på grundlag af hvilke sådanne rettigheder var blevet foreløbigt tildelt.

20 AGEA tildelte endeligt 71 betalingsrettigheder til Società Agricola Circe. Det fremgår af de sagsakter, som Domstolen råder over, at de 59 øvrige betalingsrettigheder, som var blevet foreløbigt tildelt, blev endeligt tildelt Agricola Case Rosse, som siden september 2002 havde udnyttet de arealer, som Società Agricola Circe di ST e OL havde overdraget.

21 Den 5. juni 2006 anlagde Società Agricola Circe sag ved Tribunale di Roma (retten i Rom, Italien) mod AGEA, ST og Agricola Case Rosse med påstand om, at det blev fastslået, at selskabet havde ret til udbetaling af støtte svarende til 130 betalingsrettigheder, og at de sagsøgte blev tilpligtet at betale erstatning med den begrundelse, at den endelige tildeling af de 71 betalingsrettigheder var ulovlig, eftersom den ikke fulgte af en egentlig opdeling af Società Agricola Circe di ST e OL. Ifølge Società Agricola Circe var der blot sket en overdragelse af selskabsandele i Società Agricola Circe di ST e OL.

22 Ved dom af 27. juni 2011 frifandt Tribunale di Roma (retten i Rom) sagsøgte. Denne dom blev stadfæstet ved dom afsagt af Corte di appello di Roma (appeldomstolen i Rom, Italien) den 21. april 2017.

23 Sidstnævnte ret fortolkede artikel 33, stk. 3, i forordning nr. 1782/2003 og nærmere bestemt udtrykket »opdeling« heri, idet den fandt, at dette udtryk blev anvendt i denne forordning i en bred og »ikke-teknisk« forstand. Ifølge den forelæggende ret henviser det nævnte udtryk således ikke til begrebet, således som det er defineret i selskabsretten, men til alle de situationer, hvor en landbruger efterfølger en anden landbruger, og som indebærer en ændring af det oprindeligt dyrkede areal. Samme ret præciserede i øvrigt, at støtten skulle være knyttet til det dyrkede areal. Den tildelte således de betalingsrettigheder, der foreløbigt var blevet tildelt Società Agricola Circe di ST e OL, til den landbruger, der havde dyrket de siden september 2002 overdragne arealer, dvs. Agricola Case Rosse, i forhold til arealet.

24 Società Agricola Circe har iværksat appel til prøvelse af dommen af 21. april 2017 ved Corte suprema di cassazione (kassationsdomstol, Italien), som er den forelæggende ret, idet selskabet navnlig har gjort gældende, at den nævnte dom tilsidesatte og på urigtig vis havde anvendt artikel 15 i forordning nr. 795/2004, artikel 2, litra a), og artikel 33, 38, 45 og 46 i forordning nr. 1782/2003 samt den lovgivning, hvorved den italienske stat havde vedtaget gennemførelsesbestemmelserne til disse EU-retlige bestemmelser, dvs. ministerielt dekret nr. 1668 af 20. juli 2004, nr. 1788 af 5. august 2004 og nr. 2026 af 24. september 2004.

25 Società Agricola Circe har til støtte for sin kassationsappel bl.a. gjort gældende, at de relevante EU-retlige bestemmelser definerer begrebet »opdeling« ved udelukkende at henvise til den situation, hvor en landbrugsbedrift opdeles i to nye bedrifter. Den blotte overdragelse af jord er således uden betydning for den endelige tildeling af betalingsrettigheder.

26 Ifølge den forelæggende ret er en fortolkning af artikel 15 i forordning nr. 795/2004 og artikel 33 i forordning nr. 1782/2003 samt af andre bestemmelser i sidstnævnte forordning nødvendig for at afgøre den tvist, der er indbragt for den, med henblik på for det første at fastlægge rækkevidden af begrebet »opdeling« af en landbrugsbedrift. Hvis det for det andet antages, at dette begreb svarer til det, der er anvendt i selskabsretten, herunder navnlig i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/2121 af 27. november 2019 om ændring af direktiv (EU) 2017/1132, for så vidt angår grænseoverskridende omdannelser, fusioner og spaltninger (EUT 2019, L 321, s. 1), og dermed ikke omfatter en situation som den, retten skal tage stilling til, er en sådan fortolkning ligeledes nødvendig for at afgøre, om og i hvilket omfang en reduktion af det dyrkede areal, der er sket efter indgivelsen af ansøgningen om tildeling af betalingsrettigheder og den foreløbige tildeling heraf, men inden den endelige tildeling af disse rettigheder, er relevant for denne endelige tildeling.

27 På denne baggrund har Corte suprema di cassazione (kassationsdomstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal begrebet »opdeling« i såvel artikel 33, stk. 3, i [forordning nr. 1782/2003] som artikel 15 i [forordning nr. 795/2004] opfattes således, at det henviser til det specifikke selskabsretlige institut og derfor forudsætter en selskabsændring, hvorunder et enkelt selskabs oprindelige formue og samlede opdyrkede areal splittes op i to særskilte formuer, som tilhører særskilte retssubjekter, eller kan begrebet fortolkes udvidende, således at det også omfatter alle former for aftaleretlige omstændigheder, som resulterer i, at det oprindelige »landbrugs«-selskabs oprindelige formue og samlede opdyrkede areal tildeles to særskilte retssubjekter, herunder ved overdragelse af andele og salg af marker?

2) Er det ifølge den korrekte fortolkning af bestemmelserne i forordning nr. 1782/2003 (artikel 2, 23, 24, 33, 34, 36, 38, 43, 44), med hensyn til den endelige tildeling af betalingsrettigheder inden for den fælles landbrugspolitik, i forbindelse med den første anvendelse af enkeltbetalingen relevant, at det opdyrkede areal og de støtteberettigede hektarer blev reduceret i løbet af 2002, efter at »landbrugeren« havde indgivet ansøgning, og betalingsrettighederne var blevet tildelt foreløbigt, for så vidt som denne reduktion var en følge af aftaler om overdragelse af en del af de pågældende marker, som ligeledes fandt sted i 2002, og såfremt denne ændring i form af en reduktion også kan foretages ex officio i forbindelse med den endelige tildeling?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

28 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 33, stk. 3, andet afsnit, i forordning nr. 1782/2003, sammenholdt med artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 795/2004, skal fortolkes således, at begrebet »opdeling« som omhandlet i disse bestemmelser omfatter en situation, hvor sammenhængende retlige transaktioner mellem flere landbrugere i referenceperioden, herunder overdragelse af selskabsandele og dyrkede landbrugsarealer,

bevirker, at en landbrugers oprindelige formue og samtlige disse arealer tildeles to nye særskilte landbrugere, selv når en sådan situation ikke udgør en »spaltning« som omhandlet i EU-selskabsretten, herunder navnlig i direktiv 2019/2121.

29 Indledningsvis bemærkes for det første, at den omstændighed, at forordning nr. 1782/2003 og nr. 795/2004 er blevet ophævet, er uden betydning for genstanden for tvisten i hovedsagen, eftersom det fremgår af de oplysninger, som Domstolen råder over, at disse forordninger finder tidsmæssig anvendelse i det foreliggende tilfælde.

30 I denne sammenhæng skal det for det andet bemærkes, at det følger af artikel 33, stk. 3, andet afsnit, i forordning nr. 1782/2003, at hvis der sker opdelinger af bedrifter inden for referenceperioden, som i henhold til denne forordnings artikel 38 omfatter kalenderårene 2000-2002, eller senest den 31. december i året forud for det år, hvor enkeltbetalingsordningen anvendes, skal de landbrugere, der er involveret i opdelingen, og som driver de pågældende bedrifter, have »pro rata«-adgang til enkeltbetalingsordningen dvs. indkomststøtte.

31 Det fremgår imidlertid af forelæggelsesafgørelsen – og det er i øvrigt ubestridt, at de dermed forbundne retlige transaktioner, der for Società Agricola Circe bl.a. medførte en reduktion af de dyrkede landbrugsarealer i forhold til de arealer, der blev dyrket af Società Agricola Circe di ST e OL – fandt sted i 2002 og dermed i den referenceperiode, der er fastsat i artikel 38 i forordning nr. 1782/2003.

32 For det tredje bemærkes, at begrebet »spaltning«, således som det er defineret i selskabsretten, ifølge den forelæggende ret forudsætter en ændring af et enkelt selskab, der bevirker, at dette selskabs oprindelige formue og samtlige dyrkede arealer opdeles i to særskilte formuer, der tilhører forskellige juridiske enheder. I denne henseende har den forelæggende ret bl.a. henvist til direktiv 2019/2121, som indeholder en definition af dette begreb. Den forelæggende ret har desuden konstateret, at Società Agricola Circe di ST e OL i det foreliggende tilfælde ikke har været genstand for en spaltning i selskabsretlig forstand. Det følger heraf, at kun en bredere fortolkning af det nævnte begreb end den, der anvendes i selskabsretten, gør det muligt for den forelæggende ret at fastslå, at Società Agricola Circe di ST e OL har været genstand for en opdeling som omhandlet i artikel 33, stk. 3, andet afsnit, i forordning nr. 1782/2003, sammenholdt med artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 795/2004.

33 Med henblik på fortolkningen af sidstnævnte bestemmelser bemærkes, at forordning nr. 795/2004 i henhold til dens artikel 1, sammenholdt med første betragtning hertil, fastsætter gennemførelsesbestemmelserne til enkeltbetalingsordningen i afsnit III i forordning nr. 1782/2003. Med henblik herpå er der, som det fremgår af anden betragtning til forordning nr. 795/2004, af hensyn til klarheden i denne forordning fastsat en række definitioner.

34 Det fremgår således af artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 795/2004, at der med henblik på anvendelse af artikel 33, stk. 3, andet afsnit, i forordning nr. 1782/2003 ved »opdeling« forstås opdeling af en landbruger til mindst to nye særskilte landbrugere, jf. artikel 2, litra a), i forordning nr. 1782/2003, hvoraf mindst én fortsat med hensyn til drift, fortjeneste og finansiel risiko kontrolleres af mindst én af de juridiske eller fysiske personer, der oprindeligt drev bedriften, eller opdeling af en landbruger til mindst én ny særskilt landbruger, jf. artikel 2, litra a), i forordning nr. 1782/2003, mens den anden fortsat med hensyn til drift, fortjeneste og finansiel risiko kontrolleres af den landbruger, der oprindeligt drev bedriften.

35 Det skal fastslås, at disse bestemmelser ikke indeholder nogen henvisning til EU-retlige instrumenter på det selskabsretlige område, såsom direktiv 2019/2121, der fastsætter en mere restriktiv definition af begrebet »spaltning«.

36 Det fremgår desuden af de nævnte bestemmelser, at de heller ikke indeholder nogen henvisning til medlemsstaternes lovgivning for så vidt angår fastlæggelsen af begrebet »opdeling« med henblik på anvendelsen af artikel 33, stk. 3, andet afsnit, i forordning nr. 1782/2003.

37 Det skal i denne henseende bemærkes, at det under disse omstændigheder i henhold til Domstolens faste praksis følger såvel af kravet om en ensartet anvendelse af EU-retten som af lighedsprincippet, at en bestemmelse i EU-retten, som ikke indeholder nogen udtrykkelig henvisning til medlemsstaternes ret med henblik på at fastlægge dens betydning og rækkevidde, normalt i hele EU skal undergives en selvstændig og ensartet fortolkning, som skal søges under hensyntagen ikke alene til bestemmelsens ordlyd, men ligeledes til den sammenhæng, hvori bestemmelsen indgår, og det formål, som forfølges med den pågældende lovgivning (jf. i denne retning dom af 25.10.2012, Ketelä, C-592/11, EU:C:2012:673, præmis 34 og den deri nævnte retspraksis, og af 20.4.2023, EEW Energy from Waste, C-580/21, EU:C:2023:304, præmis 23 og den deri nævnte retspraksis).

38 Selv om artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 795/2004 definerer begrebet »opdeling« som en opdeling af en landbruger til mindst to nye særskilte landbrugere, hvoraf mindst én fortsat med hensyn til drift, fortjeneste og finansiel risiko kontrolleres af mindst én af de juridiske eller fysiske personer, der oprindeligt drev bedriften, eller opdeling af en landbruger til mindst én ny særskilt landbruger, mens den anden fortsat med hensyn til drift, fortjeneste og finansiel risiko kontrolleres af den landbruger, der oprindeligt drev bedriften, præciserer denne bestemmelse ikke, hvilken form opdelingen foretaget af den landbruger, der drev den oprindelige bedrift, skal antage for at være omfattet af dette begreb, og dermed for at de landbrugere, der driver de bedrifter, der er resultatet af en sådan opdeling, kan være omfattet af enkeltbetalingsordningen. Ved at fokusere på den situation, der opstår som følge af en sådan transaktion, definerer nævnte bestemmelse således nævnte begreb i forhold til denne transaktions virkninger.

39 Det følger heraf, at ordlyden af artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 795/2004 gør det muligt at lægge til grund, at begrebet »opdeling« som omhandlet i artikel 33, stk. 3, andet afsnit, i forordning nr. 1782/2003 finder anvendelse på en situation, der følger af sammenhængende retlige transaktioner, og navnlig af en overførsel i løbet af referenceperioden af dyrkede landbrugsarealer, selv om en sådan situation ikke nødvendigvis henhører under begrebet »spaltning« som defineret i andre EU-selskabsretlige instrumenter, herunder navnlig i direktiv 2019/2121.

40 En sådan fortolkning bekræftes af den almindelige opbygning af forordning nr. 1782/2003 og af det formål, der forfølges hermed.

41 I denne henseende bemærkes for det første, at det af artikel 36, stk. 1, i forordning nr. 1782/2003, sammenholdt med denne forordnings artikel 43, stk. 1, og den nævnte forordnings artikel 44, stk. 1, først og fremmest følger, at indkomststøtten til landbrugere under enkeltbetalingsordningen udbetales for betalingsrettigheder, dernæst, at enhver landbruger modtager en betalingsrettighed pr. støtteberettiget hektar, og endelig, at enhver betalingsrettighed ledsaget af en støtteberettiget hektar giver ret til betaling af det ved betalingsrettigheden fastsatte beløb.

42 Det må derfor fastslås, at forordning nr. 1782/2003 anerkender, at der er en forbindelse mellem på den ene side de betalingsrettigheder, på grundlag af hvilke indkomststøtten udbetales, og på den anden side landbrugsarealerne (jf. i denne retning dom af 21.1.2010, van Dijk, C-470/08, EU:C:2010:31, præmis 28-30).

43 Tilstedeværelsen af denne forbindelse afspejles ligeledes inden for rammerne af en landbrugers opdeling, der foretages i referenceperioden. Det følger nemlig af artikel 33, stk. 3, andet afsnit, i forordning nr. 1782/2003, sammenholdt med artikel 15, stk. 2, andet afsnit, i forordning nr. 795/2004, at antallet af betalingsrettigheder for hver enkelt landbruger, der driver en del af den oprindelige landbrugsbedrift, som følge af opdelingen nødvendigvis må være lavere end det antal, der blev udbetalt til hele denne landbrugsbedrift.

44 I henhold til den første af disse bestemmelser – og såfremt der sker opdelinger af bedrifter inden for referenceperioden eller senest den 31. december i året forud for det år, hvor enkeltbetalingsordningen anvendes – skal de landbrugere, der driver de pågældende bedrifter, have pro rata-adgang til enkeltbetalingsordningen på samme vilkår som den landbruger, der drev den oprindelige bedrift. Ifølge den anden af de nævnte bestemmelser fastsættes antallet og værdien af betalingsrettighederne bl.a. på grundlag af det antal hektar, der vedrører de overdragne produktionsenheder af den oprindelige bedrift.

45 Hvad for det andet angår det formål, der forfølges med forordning nr. 1782/2003, skal det indledningsvis bemærkes, at forordningen, således som det er anført i 24. betragtning til denne forordning, tilsigtede at muliggøre overgang fra produktionsstøtte til producentstøtte gennem gradvis nedsættelse af de direkte betalinger og indførelse af en indkomststøtteordning, som er afkoblet fra produktionen, dvs. en enkeltbetaling, der fastlægges på grundlag af tidligere rettigheder inden for en referenceperiode med henblik på at gøre landbrugerne i Unionen konkurrencedygtige (dom af 19.9.2013, Panellinios Syndesmos Viomichanion Metapoiisis Kapnou, C-373/11, EU:C:2013:567, præmis 17).

46 Dernæst fremgår det af 29. betragtning til forordning nr. 1782/2003, hvorefter enkeltbetalingen bør fastsættes på bedriftsniveau, at EU-lovgiver ønskede at forbeholde udbetalingen af støtten på grundlag af betalingsrettigheder pr. hektar til den landbruger, der faktisk driver landbrugsbedriften, dvs. en samling produktionsenheder.

47 I denne henseende bemærkes, at Domstolen allerede har fastslået, at landbrugsarealer er en del af landbrugerens bedrift, når landbrugeren råder over retten til at drive dem med henblik på udøvelsen af en landbrugsaktivitet, dvs. når vedkommende i forhold til disse arealer har en tilstrækkelig autonomi med henblik på udøvelsen af sin landbrugsaktivitet (dom af 9.6.2016, Planes Bresco, C-333/15 og C-334/15, EU:C:2016:426, præmis 37 og den deri nævnte retspraksis).

48 Endelig havde forordning nr. 1782/2003, således som det fremgår af 30. betragtning hertil, ligeledes til formål at undgå spekulative overdragelser af rettigheder, der fører til akkumulering af sådanne rettigheder uden et tilsvarende landbrugsgrundlag.

49 En fortolkning af begrebet »opdeling« som omhandlet i artikel 33, stk. 3, andet afsnit, i forordning nr. 1782/2003, hvorefter det ikke er muligt at antage, at en ny landbruger, der i referenceperioden i forbindelse med sammenhængende retlige transaktioner har fået overdraget dyrkede landbrugsarealer, kan få adgang til enkeltbetalingsordningen, vil imidlertid bringe alle de formål, der forfølges med denne forordning nr. 1782/2003, og som er nævnt i denne doms præmis 45, 46 og 48, i fare, for så vidt som denne fortolkning dels indebærer, at adgangen til denne ordning

udelukkende og fuldstændigt indrømmes den landbruger, der ikke længere forvalter disse arealer, dels, at støtten vil blive udbetalt for betalingsrettigheder, der ikke længere er tilknyttet de nævnte arealer.

50 Det følger af samtlige ovenstående betragtninger, at artikel 33, stk. 3, andet afsnit, i forordning nr. 1782/2003, sammenholdt med artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 795/2004, skal fortolkes således, at begrebet »opdeling« som omhandlet i disse bestemmelser omfatter en situation, hvor sammenhængende retlige transaktioner mellem flere landbrugere i referenceperioden, herunder overdragelse af selskabsandele og dyrkede landbrugsarealer, bevirker, at en landbrugers oprindelige formue og samtlige disse arealer tildeles to nye særskilte landbrugere, selv når en sådan situation ikke udgør en »spaltning« som omhandlet i EU-selskabsretten, herunder navnlig i direktiv 2019/2121.

Det andet spørgsmål

51 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at det andet spørgsmål er forelagt for det tilfælde, at besvarelsen af det første spørgsmål indebærer, at begrebet »opdeling« i artikel 33, stk. 3, andet afsnit, i forordning nr. 1782/2003, sammenholdt med artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 795/2004, henviser til det begreb, der anvendes i selskabsretten.

52 Når henses til besvarelsen af det første spørgsmål, findes det ufornødent at besvare det andet spørgsmål.

Sagsomkostninger

53 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Sjette Afdeling) for ret:

Artikel 33, stk. 3, andet afsnit, i forordning (EF) nr. 1782/2003 af 29. september 2003 om fastlæggelse af fælles regler for den fælles landbrugspolitiks ordninger for direkte støtte og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere og om ændring af forordning (EØF) 2019/93, (EF) nr. 1452/2001, (EF) nr. 1453/2001, (EF) nr. 1454/2001, (EF) nr. 1868/94, (EF) nr. 1251/1999, (EF) nr. 1254/1999, (EF) nr. 1673/2000, (EØF) nr. 2358/71 og (EF) nr. 2529/2001, sammenholdt med artikel 15, stk. 2, i Kommissionens forordning (EF) nr. 795/2004 af 21. april 2004 om gennemførelsesbestemmelser til enkeltbetalingsordningen i forordning (EF) nr. 1782/2003 om fastlæggelse af fælles regler for den fælles landbrugspolitiks ordninger for direkte støtte og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere,

skal fortolkes således, at

begrebet »opdeling« som omhandlet i disse bestemmelser omfatter en situation, hvor sammenhængende retlige transaktioner mellem flere landbrugere i referenceperioden, herunder overdragelse af selskabsandele og dyrkede landbrugsarealer, bevirker, at en landbrugers oprindelige formue og samtlige disse arealer tildeles to nye særskilte

landbrugere, selv når en sådan situation ikke udgør en »spaltning« som omhandlet i EU-selskabsretten, herunder navnlig i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/2121 af 27. november 2019 om ændring af direktiv (EU) 2017/1132, for så vidt angår grænseoverskridende omdannelser, fusioner og spaltninger.

Underskrifter